

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATURA GENERALNA
PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Warszawa, dnia 4. 09 2012 r.

PG II P O70/21/12
PG II Dsa 54/10

p. R. Rojek
6.09.12
7580

Pani
Maria PAŃCZYK-POZDZIEJ
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa

dot.
BPS/043-17-680/12

Szanowna Pani Marszałek

W odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 7 sierpnia 2012 r., dotyczące oświadczenia Senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Henryka Górskiego, Jana Marii Jackowskiego, Krzysztofa Słonia i Wojciecha Skurkiewicza z dnia 3 sierpnia 2012 r., złożonego na 17. posiedzeniu Senatu, uprzejmie informuję, że sprawa Pana Grzegorza K[REDAKED] była już przedmiotem kilku interwencji Pana Grzegorza Wojciechowskiego - Senatorsa RP.

Prokuratura Rejonowa Łódź-Bałuty prowadziła pod sygn. 2 Ds. 115/09 postępowanie przygotowawcze, skierowane m.in. przeciwko Panu Grzegorzowi K[REDAKED] jako podejrzanemu o czyny spenalizowane w art. 286 § 1 k.k., art.

228 § 3 k.k., art. 305 § 2 k.k. i art. 585 § 2 k.s.h., które zakończono wniesieniem aktu oskarżenia do Sądu.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 lipca 2011 r. sygn. V K 444/11 Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi V Wydział Karny uznał Pana G. K. [REDAKTOWANE] winnym popełnienia zarzucanych mu czynów (z wyjątkiem art. 585 k.s.h.) i skazał na karę łączną 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. W zakresie czynów Pana Grzegorza K. [REDAKTOWANE] i innych oskarżonych, objętych kwalifikacją z art. 585 § 2 k.s.h., wyłączono materiały do odrębnego prowadzenia i zarejestrowano je pod sygn. V K 919/11. Następnie postanowieniem z dnia 17 listopada 2011 r. Sąd, działając na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., umorzył postępowanie w tym zakresie, w związku z depenalizacją tych czynów i jednoczesnym stwierdzeniem, iż zachowania oskarżonych nie wypełniają znamion innych przepisów ustaw karnych.

Prokurator Rejonowy Łódź-Bałuty w dniu 24 listopada 2011 r. zaskarżył tę decyzję, zarzucając obrazę przepisów postępowania karnego, która mogła mieć wpływ na jej treść, polegającą przede wszystkim na niezasadnym pominięciu przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomii i braku przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych w akcie oskarżenia, co w konsekwencji doprowadziło do niewyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy i przedwczesnego uznania, iż czyny zarzucone oskarżonym nie zawierają znamion żadnego innego czynu spenalizowanego.

Rozpatrujący zażalenie Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 22 lutego 2012r. sygn. V Kz 77/12 uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Uzasadniając postanowienie Sąd Okręgowy podniósł, że Sąd I instancji w żaden sposób nie uzasadnił swojego stanowiska, iż czyny zarzucone oskarżonym nie wypełniają znamion innych przepisów ustaw karnych, niż przyjętego w akcie oskarżenia art. 585 k.s.h. Ponadto Sąd odwoławczy zwrócił uwagę, że ustalenie pełnej wysokości szkody majątkowej wyrządzonej pokrzywdzonemu MPO-Łódź sp. z o.o. przez oskarżonego Pana

Grzegorza K. [REDACTED] poprzez m.in. wykorzystywanie pracowników tej spółki do wykonywania prac o charakterze prywatnym, drukowanie materiałów na sprzęcie pokrzywdzonego, czy ekonomicznie niezasadną sprzedaż surowców wtórnych pośrednikowi jest istotne dla rozważenia odpowiedzialności karnej ww. za te zachowania w aspekcie innych przepisów karnych, a w szczególności art. 296 § 1 k.k. Aktualnie przedmiotowe postępowanie sądowe pozostaje w toku.

Rozpatrując podniesione przez Panów Senatorów zarzuty zważyć należy, iż przepis art. 585 kodeksu spółek handlowych (dalej w skrócie: „k.s.h.”) został uchylony z dniem 13 lipca 2011 r. przez art. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 133. poz. 767). Podkreślenia wymaga, że Senat RP nie wniósł żadnych poprawek do uchwalonego przez Sejm tekstu tej ustawy. Równocześnie jednak wspomnianą ustawą dokonano istotnych zmian w art. 296 k.k., które w intencji ustawodawcy miały doprowadzić do zastąpienia penalizacji działania na szkodę spółki, przewidzianego w dotychczasowym art. 585 k.s.h. - odpowiedzialnością za wyrządzenie między innymi spółce znacznej szkody majątkowej (art. 296 § 1 k.k.) lub narażenie jej na niebezpieczeństwo wyrządzenia takiej szkody (art. 296 § 1a k.k.). Odpowiedzialność karna za działanie na szkodę spółki nie została zatem wyeliminowana z systemu prawnego, lecz jedynie doprecyzowano jej znamiona i przeniesiono je do Kodeksu karnego.

Należy podkreślić, że w obowiązującym modelu procesu karnego sąd nie może uniewinnić oskarżonego od dokonania zarzucanego mu czynu, do momentu ustalenia, że nie wychodząc poza granice oskarżenia, czynu tego nie można zakwalifikować z innego, niż to podaje oskarżyciel, przepisu ustawy karnej. Obowiązkiem sądu jest więc zatem rozważenie, czy w ramach skargi oskarżyciela nie można dokonać subsumpcji czynu objętego skargą pod inny przepis ustawy karnej (vide wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r., IV KK 426/06. OSNwSK 2007. poz. 113 i z dnia 8 stycznia 2003 r., IV KKN 562/00, System Informacji Prawnej Legalis).

Opis czynu, zarzucanego w akcie oskarżenia Grzegorzowi K [REDACTED] a zakwalifikowanego pierwotnie, jako przestępstwo z art. 585 k.s.h. w zw. z art. 12 k.k. wskazuje na możliwość wyczerpania znamion przestępstwa z art. 296 k.k. w zw. z art. 12 k.k. - pod warunkiem ustalenia, iż objęte nim działania doprowadziły do wyrządzenia szkody majątkowej w znacznych rozmiarach, a więc przekraczającej w czasie popełnienia czynu zabronionego 200.000 zł. W opisie czynu zawartym w akcie oskarżenia określenie wysokości szkody nie było pełne. Działanie zarzucone w tym zakresie Grzegorzowi K [REDACTED] (przestępstwo ciągle) składało się z trzech elementów, przy czym w odniesieniu do dwóch podano wartość wyrządzonej MPK - Łódź Sp. z o. o. szkody (49.830,45 zł i 97.300,79 zł, a więc łącznie 147.131.24 zł). Nie zostało natomiast określone, czy w wyniku trzeciego działania oskarżonego (wykonywania prac remontowych i innych przez podległych pracowników na rzecz osób prywatnych i organizacji politycznych) spółka ta poniosła straty materialne i w jakiej wysokości.

Na okoliczności te zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi V Wydział Karny Odwoławczy, co sygnalizowałem powyżej, który postanowieniem z dnia 22 lutego 2012 r., sygn. akt V Kz 77/12 uwzględniając zażalenie prokuratora uchylił postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. akt V K 919/11, umarzające postępowanie karne przeciwko Grzegorzowi K [REDACTED] i innym osobom oskarżonym o czyn z art. 585 § 1 k.s.h. w zw. z art. 12 k.k. Sąd Okręgowy przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu wskazał na rażące wady zaskarżonego orzeczenia, jako wydanego przedwcześnie i z obrazą przepisów postępowania karnego. Sąd Okręgowy zobowiązał także sąd pierwszej instancji do rzetelnego rozpoznania wniosku dowodowego prokuratora w zakresie ustalenia wysokości szkody wyrządzonej czynami poszczególnych oskarżonych. Dopiero poczynienie jednoznacznych ustaleń faktycznych pozwoli na rozważenie możliwości zmiany opisu czynów zarzucanych w tej sprawie poszczególnym oskarżonym, a na koniec

rozważenie możliwych kwalifikacji prawnych, w tym zwłaszcza w zakresie art. 296 i 296 a k.k.

Jak wspomniałem powyżej, postępowanie w tym zakresie toczy się obecnie przed Sądem Rejonowym dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi.

W tym stanie brak jest podstaw do kwestionowania prawidłowości stanowiska procesowego zajętego przez prokuratora oskarżającego w niniejszej sprawie, tym bardziej, że zostało ono podzielone przez Sąd Okręgowy w Łodzi.

W odniesieniu do przywołanej w oświadczeniu Panów Senatorów RP „sprawy biznesmena Ryszarda K.”, uprzejmie informuję, że w dniu 30 grudnia 2010 r. Prokuratura Apelacyjna w Katowicach skierowała do Sądu akt oskarżenia sygn. Ap V Ds 87/10 przeciwko Panu Ryszardowi K. [REDAKTOWANE] i innym, jako podejrzanym o czyn z art. 585 § 1 k.s.h. Sprawa ta pozostawała w zainteresowaniu Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Generalnej.

Postanowieniem z dnia 21 lipca 2011 r., sygn. V K 6/11 Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia V Wydział Karny umorzył przedmiotową sprawę, na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., tj. wobec braku wniosku o ściganie, pochodzącego od osoby uprawnionej.

Przedmiotem posiedzenia było rozpoznanie wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego z dnia 5 kwietnia 2011 roku, o umorzenie postępowania przeciwko Ryszardowi K. [REDAKTOWANE] i innym, wobec oczywistego braku faktycznych podstaw oskarżenia, ewentualnie z uwagi na fakt, że czyny oskarżonych nie wypełniają znamion czynu zabronionego z art. 585 § 1 k.s.h., zarówno strony przedmiotowej, jak i podmiotowej – tj. na podstawie art. art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.

W toku posiedzenia pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego oraz obrońcy oskarżonych wnieśli także o umorzenie postępowania, na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. - tj. wobec braku wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, a dodatkowo obrońcy poparli wniosek pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego z dnia 5 kwietnia 2011 roku.

W uzasadnieniu wnioskodawcy podnieśli, że w dniu 13 lipca 2011 roku, na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, weszła w życie nowelizacja prawa karnego, polegająca na uchyleniu w ustawie z dnia 15 września 2000 roku - Kodeks spółek handlowych artykułu 585 oraz dodaniu w artykule 296 kk paragrafów: 1a i 4a. W efekcie tych zmian nastąpiła - zdaniem wnioskodawców - depenalizacja przestępstwa działania na szkodę spółki, a nawet, gdyby przyjąć, że do Kodeksu karnego włączony został dotychczasowy artykuł 585 k.s.h. to, wobec zmiany trybu ścigania i braku wniosku pokrzywdzonego o ściganie, zachodzi ujemna przesłanka procesowa i postępowanie nie może się toczyć dalej.

Uczestniczący w posiedzeniu prokurator wniósł o nieuwzględnienie wniosków pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońców o umorzenie postępowania i złożył wniosek o zwrot sprawy prokuratorowi, w celu usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego, a to, wobec opisanych wyżej zmian prawa - Kodeksu spółek handlowych oraz Kodeksu karnego - uzyskania wniosku o ściganie oraz dla dokonania analizy, czy zarzucane oskarżonym działania wyczerpują znamiona przestępstwa z art. 296 § 1a k.k. i ewentualnie dokonanie niezbędnych czynności procesowych lub umorzenie postępowania.

Prokurator wskazał przy tym na brak przepisów przejściowych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku i wynikających z tego powodu wątpliwościach, co do trybu dalszego procedowania w sprawach pozostających na etapie postępowania przygotowawczego lub sądowego.

W pisemnym uzasadnieniu decyzji o umorzeniu sprawy Sąd m.in. zauważył, iż wprowadzone zmiany mają bezpośredni związek z przedmiotową sprawą. Uchylenie art. 585 k.s.h. powoduje bowiem, iż przestępstwo, którego popełnienie zarzucono oskarżonym, przestało istnieć. Nie stanowi ono już czynu zabronionego przez ustawę pod groźbą kary, o którym mówi art. 1 § 1 k.k. Dlatego też postępowanie na tej podstawie winno podlegać umorzeniu chyba, że czyny oskarżonych wypełniałyby znamiona innych przestępstw.

Analiza dokonanej nowelizacji przepisów prawa karnego wskazuje, iż czyny oskarżonych mogłyby ewentualnie wyczerpywać znamiona nowowprowadzonego art. 296 § 1a k.k. Swoimi znamionami obejmuje ono bowiem część zakresu uchylonego art. 585 k.s.h. Jednakże ustawodawca wprowadził zasadę, iż jest to czyn ścigany na wniosek pokrzywdzonego, o ile pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa.

W przedmiotowej sprawie pokrzywdzonym jest spółka Prokom Investments SA, która poprzez swojego pełnomocnika złożyła oświadczenie, iż nie wnosi o ściganie oskarżonych w przedmiotowej sprawie.

Zatem, w myśl art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., brak wniosku osoby uprawnionej stanowi przesłankę negatywną do wszczęcia postępowania karnego, zaś jeśli postępowanie zostało już wszczęte, to winno zostać umorzone.

W tej sytuacji mamy do czynienia z kumulacją dwóch podstaw, które muszą skutkować umorzeniem sprawy. Z jednej strony przestępstwo zarzucane oskarżonym przestało istnieć, a jednocześnie przestępstwo, które przejęło część zakresu art. 585 k.s.h., jest przestępstwem ściganym (w tym konkretnym przypadku) wyłącznie na wniosek pokrzywdzonego, który to wniosek nie został złożony.

Czyny oskarżonych nie wyczerpywały natomiast znamion przestępstwa art. 296 § 1 k.k. Opis czynów zarzucanych oskarżonym, dotyczył bowiem zachowania polegającego na działaniu na szkodę spółki Prokom Investments SA., ale nie obejmował spowodowania szkody, której zaistnienie jest warunkiem koniecznym odpowiedzialności z art. 296 § 1 k.k. Zatem, zmiana kwalifikacji prawnej na art. 296 § 1 k.k., stanowiłaby niedopuszczalne wyjście poza granice aktu oskarżenia.

Z powyższego wynika, że przytoczone przez Panów Senatorów RP sprawy różnią się między sobą znacznie i nie można jednej oceniać w aspekcie rozstrzygnięcia sądowego, zapadłego w drugiej z nich. Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż stanowisko Prokuratury w obu sprawach było analogiczne.

Podkreślenia przy tym wymaga, że w „sprawie biznesmena Ryszarda K.” Sąd wydając opisane powyżej postanowienie szczegółowo odniósł się do kwestii

braku możliwości zmiany kwalifikacji czynu zarzucanego oskarżonym, czego nie
zrobił Sąd I instancji orzekający w sprawie przeciwko Panu Grzegorzowi
K [REDACTED]

Z pozdrowieniami

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Marcel Jamogowicz